

INVENTARUL

național al elementelor vii de patrimoniu cultural imaterial

(L'inventaire national des éléments vifs du patrimoine culturel immatériel)

- extras -

I. Domeniul :

- Tradiții și expresii orale, incluzând limba ca vector al patrimoniului cultural imaterial
- Artele spectacolului
- Practici sociale, ritualuri și evenimente festive
- Cunoștințe și practici referitoare la natura și univers
- Tehnici legate de meșteșuguri tradiționale .

II. Elementul de patrimoniu cultural imaterial:

Obiceiul tradițional al cucilor

Termen standard:

Obiceiul tradițional al cucilor

Denumiri locale/regionale:

Cucii

Areal de manifestare:

Obiceiul cucilor este atestat doar în sudul României, respectiv în Muntenia și în Dobrogea. Cu câteva decenii în urmă, obiceiul era practicat în localitățile în care gospodarii de origine bulgară erau majoritari.

Astăzi, obiceiul tradițional al cucilor se practică doar în Brănești, jud. Ilfov.

În Banat există un obicei similar, care se numește popular „Nunta cornilor” (în Rudăria) sau „Tocma cornilor” (la Bănia), practicat în perioada ce poartă denumirea de Săptămâna Nebunilor.

Descriere sumară:

Obiceiul cucilor reprezintă un ceremonial de fertilizare și purificare a spațiului și

timpului. Este performat anual, în prima zi după Lăsatul Secului de la Postul Paștelui, prin practica magică a bătutului ritual.

În timpul fast al sărbătorii sunt ipostaziate imaginea Vechiului și cea a Răului, prin intermediul cărora sunt sancționate viciile comunității. Pentru ca ceea ce este vechi

și maculat să fie înnoit și purificat, mai întâi, trebuie cunoscut și numit de către comunitatea tradițională, deoarece „a da în vileag” este echivalent cu „a anihila”, când imaginea răului stârnește râsul.

Prezența măștilor și nucleul desfășurării alaiului de Cuci pe străzile Brăneștiului sunt fundamentate pe dihotomia vechi-nou și steril-fecund.

Grupuri mici, alcătuite din 4-6 tineri, defilează pe strada principală din Brănești înveșmântați în costumele consacrate ale unui alai carnavalesc (chipurile de cuc și cucoaicele). Cuci și cucoaicele sunt mascați în reprezentări zoomorfe și antropomorfe.

În noul ciclu, deschis prin Postul Paștelui, „cei bătuți”

vor fi feriți de boli și de spiritele rele. De asemenea, vitele lor vor fi sănătoase, iar roadele câmpului vor fi din belșug.

Practicanți:

Comunități, grupuri, persoane: Bătutul ritual este îndeplinit de băieți și de tineri bărbați căsătoriți. Aceștia sunt performerii activi ai ceremonialului. Beneficiarii ceremonialului îndeplinit de cuci sunt membrii comunității.

Categorie de vârstă:

Cei care se costumează în cuci au vârste cuprinse între 14 și 24 de ani.

Sexul:

Masculin.

Categorie socioprofesională:

Nu există restricții de categorie socio-profesională.

Naționalitatea:

Română.

Starea actuală a elementului (viabilitate, pericole):

Este estompată comunicarea necontrolată dintre lumea de aici și lumea de dincolo, deoarece funcția spectaculară este cea dominantă în detrimentul celei rituale.

Dinamica exercitată de factorii psiho-socio-istorici asupra obiceiului tradițional al Cucilor din Brănești transformă treptat sărbătoarea Cucilor într-o serbare câmpenească.

Măsuri de salvagardare/protejare:

La nivel național, Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale și alte instituții de profil au realizat documentări și cercetări etnologice asupra Obiceiului cucilor.

Rezultatele descinderilor în teren au fost publicate în studii de specialitate și puse în valoare la sesiuni științifice de comunicare de către specialiștii Centrului Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, ce și-au construit discursurile conform premiselor educației permanente prin intermediul culturii populare.

La nivel local, am sesizat efortul cadrelor didactice de la Școala nr. 1 Brănești, de a stimula interesul comunității locale pentru Obiceiul tradițional al cucilor. De

asemenea, a fost remarcată organizarea anuală a Simpozionului „Folclor fără frontiere”, de către reprezentanții Casei Corpului Didactic Ilfov, în parteneriat cu Școala nr. 1 cu clasele I-VIII și Primăria din Brănești. Scopul acestei manifestări

culturale este impunerea unui model ceremonial, fundamentat pe normele tradiționale ale Obiceiului Cucilor, exprimate prin dezbaterile despre comuniunea româno-bulgară. Printre reușitele Simpozionului „Folclor fără frontiere” se numără expoziția „Cucii din Brănești: artă și tradiție”.

Colectarea datelor, implicarea comunității și consimțământul:

Cercetarea etnologică asupra Obiceiului tradițional al cucilor s-a realizat datorită invitației domnului profesor Marius Ovidiu Sebe, membru al Casei Corpului Didactic Ilfov, la Simpozionul „Folclor fără frontiere”.

Din anul 2009, specialiștii în etnologie ai Centrului Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale monitorizează constant dinamica ritualului săvârșit de Ziua cucilor în Brănești. S-au realizat documente etnologice audio, foto și video, asupra cărora avem dreptul de utilizare și publicare în urma consimțământului dat de membrii comunității din Brănești.

Completat:

Numele și prenumele: Stănescu Anamaria

Funcția/instituția: Referent /Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale

Data: 11 mai 2012

